

Způsob a kritéria hodnocení maturitních zkoušek profilové části maturitní zkoušky

Maturitní zkoušky konané v kalendářním roce 2024

75-41-M/01 Sociální činnost **Název ŠVP: Sociální činnost – sociálně výchovná**

Třída: H4.A

Způsob a kritéria hodnocení maturitních zkoušek profilové části maturitní zkoušky platí i pro všechny náhradní a opravné zkoušky výše uvedeného oboru vzdělání v kalendářním roce 2024.

V souladu s § 24, odst. 1 vyhl. č. 177/2009 Sb. o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, v platném znění, navrhuji způsob hodnocení každé zkoušky a způsob stanovení výsledného hodnocení zkoušek profilové části maturitní zkoušky:

1. Každá zkouška profilové části je hodnocena zvlášť.
2. Pokud se zkouška skládá z více částí, vykoná žák zkoušku úspěšně, pokud úspěšně vykoná všechny části dané zkoušky.
3. **Písemná práce z českého jazyka a literatury**

Zadání písemné práce: zadání písemné práce obsahuje název zadání, způsob zpracování zadání a popřípadě výchozí text k zadání. Součástí výchozího textu k zadání může být i obrázek, graf. Žák může do své písemné práce funkčně začlenit výchozí text. Pouhé **opsání výchozího textu se však nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce**, nejedná se totiž o autorský text žáka, který bychom mohli hodnotit. Totéž platí, pokud žák doslovně převezme téma zadání jako nadpis (nepočítá se do rozsahu).

Cílem písemné práce je ověřit, zda žák dokáže napsat souvislý, myšlenkově ucelený a strukturovaný text, zda se v něm dokáže vyjadřovat v souladu s jazykovými normami a zda umí funkčně nakládat s jazykovými prostředky. Důležité je také to, jak se žák dokáže orientovat v komunikační situaci nastíněné v zadání písemné práce.

Rozsah písemné práce: minimální rozsah je 250 slov, tolerance v minimálním počtu slov je 0, maximum není určeno

Čas (doba konání) písemné práce: 120 minut (včetně času na výběr zadání), žáci s priznaným uzpůsobením podmínek mají časový limit nastaven dle doporučení školského poradenského zařízení

Způsob záznamu: žák dostane záznamové archy, do kterých bude práci psát. Bude-li žák psát koncept, použije také záznamové archy, ale jasně označí, že se jedná o práci nanečisto (např. z rohu do rohu přeškrtně celou stranu). Při ukončení práce žák odevzdává všechny archy.

Povoleno pomůcky: žák má možnost při psaní písemné práce používat Pravidla českého pravopisu (poskytne škola).

Způsob a kritéria hodnocení: práce se boduje v 6 kritériích (v každém lze získat maximálně 5 bodů), celkově žák může získat 30 bodů.

Hranice úspěšnosti: žák musí získat 12 a více bodů, aby u písemné práce prospěl.

6 kritérií hodnocení:

1A – naplnění tématu a úroveň jeho zpracování, funkčnost zpracování tématu

1B – splnění zadaného útvaru a komunikační situace

2A – pravopis a tvarosloví

2B – slovní zásoba

3A – syntax (stavba vět, slovosled)

3B – kompozice, odstavce, soudržnost textu, argumentace

Bodové hodnocení písemné práce:

30 - 27 bodů – výborný

26 – 22 bodů – chvalitebný

21 – 16 bodů – dobrý

15 – 12 bodů – dostatečný

11 bodů a méně – nedostatečný

Předmětem hodnocení je pouze autorský text žáka. Text prokazatelně převzatý z dostupného zdroje se nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce, tudíž není předmětem hodnocení. V takovém případě písemná práce nesplňuje stanovený minimální rozsah, je celkově hodnocena 0 body a žák **neprospěl**.

Výchozí text k zadání písemné práce (pokud je součástí zadání)

V zadání je uvedeno, zda a jakým způsobem má být výchozí text ve vlastní práci použit. Některé typy výchozích textů slouží jako inspirační zdroj, jiné přinášejí základní informace nebo pokyny pro zpracování písemné práce.

Možné funkce výchozího textu:

- *Inspirativní funkce* – výchozí text může být inspirací, navozovat atmosféru k psaní. Výchozí text s inspirativní funkcí se obvykle objevuje v útvarech uměleckého stylu, např. líčení nebo vypravování.
- *Specifikovaná – pokyny k napsání práce* – v zadání může být také přímo uvedeno, jak s výchozím textem zacházet – např. u vypravování může výchozí text tvořit začátek či konec vypravování. V zadání je konkrétní funkce textu přesně popsána.
- *Informativní funkce* – výchozí text může také poskytovat informace, které je třeba využít při tvorbě textu, např. uvedení informací k napsání oficiálního dopisu. Také může obsahovat základní informace pro vysvětlení nějakého problému, o němž má žakovská práce pojednávat.

Počítání slov:

Jako jedno slovo se počítají:

- jednoslovné předložky a spojky (s, ani, ale)
- zájmena
- citoslovce (ach ouvej = 2 slova)
- zkratky a zkratková slova (ZUŠ = 1 slovo, SŠ = jedno slovo)
- víceslovná vlastní jména a názvy (Jana Nováková = 1 slovo, Český Těšín = 1 slovo)
- číslovky (5 kamarádů = 2 slova, 355 korun = 2 slova, tři sta padesát pět korun = 2 slova)
- rozepsané datum (1. ledna 2022 = 1 slovo, V Havířově 1. ledna 2022 = 3 slova)
- adresy (novakova@seznam.cz = 1 slovo, Hlavní třída 20 = 1 slovo, 735 01 Havířov = 1 slovo)
- složená přídavná jména (česko-anglický slovník = 2 slova)

Hodnocení žáků s priznaným uzpůsobením podmínek (dále PUP)

- Na základě posudku školského poradenského zařízení (ŠPZ) se žákům s PUP poskytuje podpora (např. navýšení časového limitu pro napsání písemné práce).
- Hodnotitel toleruje diagnostické symptomy žáka uvedené v posudku školského poradenského zařízení, a to tím způsobem, že v každém kritériu (vztahujícím se k tolerovanému symptomu) přičte vždy jeden bod (do maxima 5 bodů).

4. Písemná práce z cizích jazyků – anglický jazyk

Dílčí zkouška konaná formou písemné práce ze zkušebního předmětu cizí jazyk – anglický jazyk se skládá ze dvou částí se samostatným zadáním. Každá z částí je hodnocena zvlášť podle 4 základních kritérií, výsledné hodnocení písemné práce je součtem bodů dosažených v obou částech.

Kritéria (I. až IV.) a dílčí kritéria (IA až IVB) hodnocení pro 1. část písemné práce jsou následující:

- I. Zpracování zadání / Obsah písemné práce
 - IA Zadání
 - IB Rozsah, obsah textu
- II. Organizace a koheze textu
 - IIA Organizace textu
 - IIB Koheze textu a prostředky textové návaznosti
- III. Slovní zásoba a pravopis
 - IIIA Přesnost použité zásoby
 - IIIB Rozsah použité slovní zásoby
- IV. Mluvnické prostředky
 - IVA Přesnost použitých mluvnických prostředků
 - IVB Rozsah použitých prostředků

Každé dílčí kritérium je hodnoceno body na **škále 0 – 1 – 2 – 3. Maximální počet** dosažitelných bodů **za první část písemné práce je 24 (8 x 3).**

Kritéria hodnocení pro 2. část písemné práce jsou následující:

- I. Zpracování zadání / Obsah písemné práce
- II. Organizace a koheze textu
- III. Slovní zásoba a pravopis
- IV. Mluvnické prostředky

Každé kritérium je hodnoceno body na **škále 0 – 1 – 2 – 3. Maximální počet** dosažených bodů **za druhou část písemné práce je 12 (4 x 3).**

Maximální dosažitelné bodové hodnocení za celou písemnou práci je součtem bodů dosažených v obou částech písemné práce, tj. **36 bodů (24 + 12).**

Písemná práce (část 1/ část 2) není hodnocena a výsledný počet bodů je 0 v případě:

- **nedodržení tématu / komunikačního cíle:** text nebo většina textu se nevztahuje k zadanému tématu/ komunikační situaci;
- **nedodržení typu textu:** není dodržen funkční styl a slohový postup;
- **nedodržení délky textu:** text nesplňuje minimální požadovaný rozsah slov
 délka textu pro 1. část písemné práce je 130 – 160 slov
 délka textu pro 2. část písemné práce je 70 – 80 slov
 (způsob počítání slov je uveden v **Příloze č. 3**)

Předmětem hodnocení je pouze autorský text žáka. Text prokazatelně převzatý z dostupného zdroje se nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce, a není tedy předmětem hodnocení.

U **žáků s přiznaným uzpůsobením podmínek** pro konání maturitní zkoušky v kritériu I - Zpracování zadání/ Obsah písemné práce a v kritériu II - Organizace a koheze textu musí tito žáci splnit požadavky na ucelený, strukturovaný a koherentní text podle zadání. V kritériu III - Slovní zásoba a pravopis a v kritériu IV - Mluvnické prostředky musí být tolerovány diagnostikované symptomy v ústním projevu dle doporučení školního poradenského zařízení. Žákům s přiznanou tolerancí symptomů se přidává vždy 1 bod navíc v kritériích III a IV, ale nesmí být překročen maximální počet bodů.

Hranice úspěšnosti u písemné práce

Dílčí zkoušku konanou formou písemné práce, vykoná žák úspěšně, pokud dosáhne nejméně **44 procentních bodů**, což v absolutních bodech znamená **16 bodů** z maximálního počtu 36 bodů.

Bodové rozpětí	Výsledná známka
36 - 32	1 (výborný)
31 - 27	2 (chvalitebný)
26 - 21	3 (dobrý)
20 - 16	4 (dostatečný)
15 - 0	5 (nedostatečný)

5. Ústní maturitní zkouška z českého jazyka a literatury

Pro ústní zkoušku z českého jazyka a literatury si žák vybere se školního maturitního seznamu 20 konkrétních děl. Pravidla výběru jsou vypsána ve školním maturitním seznamu. Žák za pomoci vzoru, který je k dispozici na webových stránkách školy, vypracuje vlastní žakovský seznam a odevzdá ho svému vyučujícímu českého jazyka nejpozději do 2. dubna 2024 pro jarní zkušební období, do 1. července 2024 pro podzimní zkušební období. Učitel seznam předá řediteli školy.

Ústní zkouška se koná formou řízeného pohovoru s využitím pracovního listu obsahujícího úryvek či úryvky daného díla. Součástí pracovního listu je také úryvek neuměleckého textu, na kterém žák prokáže dovednosti vztahující se k učivu o jazyce a o slohu. Žák má na přípravě k dispozici Strukturu ústní zkoušky viz **Příloha č. 1**.

Po vylosování čísla pracovního listu má žák 20 minut na přípravu. V případě žáků s uzpůsobenými podmínkami je čas na přípravu upraven v souladu s doporučením školského poradenského zařízení. Samotná zkouška pak trvá max. 15 minut. V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list vztahující se ke stejnému literárnímu dílu.

Hranice úspěšnosti:

Zkoušku vykoná žák úspěšně, pokud dosáhne minimálního počtu bodů.

Minimální počet bodů potřebných pro úspěšné vykonání zkoušky žákem je **12 bodů**.

Maximální počet bodů za zkoušku je **30 bodů**.

Hodnocení ústní zkoušky z českého jazyka a literatury

Zkouška konaná formou ústní ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura je hodnocena podle čtyř následujících kritérií:

1. Literární kontext:

- autor a kontext jeho tvorby 5 b.
- obecně literárněhistorický kontext 5 b.

2. Analýza uměleckého textu

- literární druh a žánr, téma a motivy 4 b.
- časoprostor, zasazení výňatku do kontextu díla, kompozice 3 b.
- vypravěč, postavy, jazykové a umělecké prostředky 4 b.

3. Analýza neuměleckého textu:

- funkčně stylová charakteristika textu, porozumění textu a komunikační situaci 3 b.
- kompozice textu, jazykové prostředky a jejich funkce 3 b.

4. Výpověď v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury 3 b.

Pro hodnocení ústní zkoušky platí následující **vnitřní podmínka hodnocení:**

Žák musí získat za 1. kritérium alespoň 5 bodů. Pokud získá méně než 5 bodů, je za ústní zkoušku hodnocen celkově 0 body.

Bodové hodnocení ústní zkoušky z českého jazyka a literatury:

Výsledná známka	1 výborný	2 chvalitebný	3 dobrý	4 dostatečný	5 nedostatečný
Bodové rozpětí	30 – 27	26 – 22	21 – 16	15 – 12	0 – 11

Hodnocení žáků s přiznaným uzpůsobením podmínek:

Členové zkušební maturitní komise tolerují diagnostické symptomy v ústním projevu dle doporučení školského poradenského zařízení.

6. Ústní maturitní zkouška z cizího jazyka – anglický jazyk

Dílčí zkouška konaná formou ústní ze zkušebního předmětu anglický jazyk sestává ze čtyř částí. 1. část - odpovědi na běžné dotazy vztahující se k jednomu danému všeobecnému tématu, 2. část – popis a srovnání obrázků, 3. část – všeobecné téma, 4. část – odborné téma.

Pro hodnocení zkoušky se používají následující **kritéria:**

I. Zadání / Obsah a projev

II. Lexikální kompetence

III. Gramatická kompetence a prostředky textové návaznosti (PTN)

IV. Fonologická kompetence

Každá ze čtyř částí zkoušky je hodnocena podle prvních tří kritérií, čtvrté kritérium je aplikováno na celou zkoušku.

Každé kritérium je hodnoceno body na bodové škále 0 – 1 – 2 – 3. Maximální dosažitelný počet bodů za každou ze čtyř částí zkoušky je 9 (tři kritéria po max. třech bodech), celkový počet dosažitelných bodů celé dílčí zkoušky (včetně započtení bodů za čtvrté kritérium, uplatněné na celou zkoušku) je 39 (tj. 36 + 3).

V případě, kdy je jakákoli ze čtyř částí ústního projevu v kritériu I. (Zadání / Obsah a projev) hodnocena počtem bodů „0“, podle dalších kritérií se ústní projev v dané části nehodnotí a výsledný počet bodů za tuto část ústního projevu je roven „0“.

V kritériu I. se uděluje „0“ v případě:

- **nesplnění požadavků zadání:** ústní projev se nevztahuje k zadanému tématu / zadané komunikační situaci; nesplňuje požadavky na správnost a rozsah ověřovaných specifických / odborných znalostí či dovedností ve 3. a 4. části, ústní projev nelze hodnotit pro nedostatek jazyka.

Podrobněji jsou kritéria a charakteristiky výkonu žáka u zkoušky, odpovídající jednotlivým bodovým hodnotám, popsány v **Příloze č. 2.**

U **žáků s přiznaným způsobením podmínek** pro konání maturitní zkoušky v kritériu II – Lexikální kompetence, v kritériu III – Gramatická kompetence a v kritériu IV – Fonologická kompetence musí být tolerovány diagnostikované symptomy v ústním projevu dle doporučení školského poradenského zařízení.

Hranice úspěšnosti u ústní maturitní zkoušky

Dílčí zkoušku konanou formou ústní zkoušky vykoná žák úspěšně, pokud dosáhne **nejméně 44 procentních bodů**, což v absolutních bodech znamená **18 bodů** z maximálního počtu 39 bodů.

Bodové hodnocení u ústní zkoušky

Bodové rozpětí	Výsledná známka
39 - 35	1 (výborný)
34 - 29	2 (chvalitebný)
28 - 23	3 (dobrý)
22 - 18	4 (dostatečný)
17 - 0	5 (nedostatečný)

7. V případě zkoušek z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka – anglický jazyk tvoří hodnocení **písemné práce 40 %** a hodnocení **ústní zkoušky 60 %** celkového hodnocení zkušebního předmětu.

8. Praktická maturitní zkouška z Odborných předmětů

Zkouška zahrnuje témata z předmětů Pečovatelství a osobní asistence, Gerontologie a Zdravotní tělesná výchova. Žák si vylosuje jedno z 15 témat. Žák provádí úkony vztahující se k vylosovanému tématu, současně prokazuje své znalosti i teoreticky, výkladem a odpovídáním na otázky kladené členy zkušební maturitní komise. Výsledná známka se řídí klasifikační stupnicí uvedenou v bodě č. 9

9. Hodnocení zkoušek profilové části se provádí podle níže uvedené klasifikační stupnice, přičemž ústní zkouška z cizího jazyka - anglického jazyka viz bod 6. má charakteristiky výkonu žáka u zkoušky, odpovídající jednotlivým bodovým hodnotám, podrobněji popsány v Příloze č. 2 a písemná práce z cizího jazyka - anglického jazyka bod 4. má způsob výpočtu slov uveden v Příloze č. 3.

1 – výborný

Žák ovládá učivo, chápe a používá odbornou terminologii, definuje základní pojmy, samostatně uvažuje, rozumí vztahům a souvislostem. Svě znalosti prezentuje samostatně a uceleně, je schopen argumentovat. Porozumění učivu dokládá aplikací teorie do praxe (je schopen uvést praktické příklady). Projev žáka je kultivovaný, vyjadřuje se plynule a s jistotou Na doplňující otázky zkušební komise žák odpovídá bez obtíží.

Odborné předměty: žák projevuje kladný vztah k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce, dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

2 – chvalitebný

Žák ovládá učivo, používá a chápe odbornou terminologii s drobnými, ale nepodstatnými chybami, rozumí vztahům a souvislostem, uvažuje samostatně. Svě znalosti prezentuje s minimální dopomocí, je schopen argumentovat. K teorii je schopen uvést praktické příklady. Drobné nepřesnosti nebo chyby žák umí dovysvětlit a opravit. Projev žáka je kultivovaný, s menší přesností a s drobnými nepodstatnými chybami. Na dotazy zkušební komise reaguje méně pohotově, ale správně, popř. s drobnými chybami.

Odborné předměty: žák projevuje kladný vztah k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

3 – dobrý

Ve znalostech žáka jsou určité mezery. V odborné terminologii se objevují nepřesnosti. Žák své znalosti prezentuje s částečnou pomocí zkušební komise, je méně samostatný. V projevu žáka je patrná nejistota. Je schopen reagovat na dotazy zkušební komise s jistými nedostatky ve správnosti a přesnosti. Podstatné chyby je žák schopen s pomocí zkušební komise opravit.

Odborné předměty: žák projevuje vztah k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomocí učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

4 – dostatečný

Ve vědomostech žáka se objevují nedostatky. V odborné terminologii jsou mezery a nepřesnosti, chybí vzájemná souvislost mezi jednotlivými informacemi. Základní pojmy definuje s obtížemi. Při prezentaci učiva žák potřebuje pomoc ze strany zkušební komise, je patrná nesamostatnost. Na dotazy žák odpovídá s obtížemi, nejistě a nepřesně. Nehovoří souvisle.

Odborné předměty: žák pracuje bez zájmu a vztahu k praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

5 – nedostatečný

Ve vědomostech žáka jsou závažné nedostatky a hrubé chyby. Žák se neorientuje v tématu, neumí použít odbornou terminologii ani uvést praktické příklady. Není schopen učivo prezentovat ani s velkou pomocí zkušební komise. Nezná odpověď na dotazy nebo odpovídá převážně chybně. Vyjadřování žáka je nesouvislé a nelogické.

Odborné předměty: žák neprojevuje zájem o pracovní činnosti a nemá k nim vztah. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele.

10. Pokud žák zkoušku nebo dílčí zkoušku nekonal, uvádí se v protokolech u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „nekonal(a)“.

11. Pokud žák nahradil zkoušku z cizího jazyka zkouškou podle §19a, uvádí se v protokolech u příslušné zkoušky místo stupně prospěchu slovo „nahrazeno“.

12. Jestliže žák po zahájení některé zkoušky od jejího konání odstoupí, posuzuje se, jako by byl z dané zkoušky hodnocen stupněm 5 – nedostatečný. V případě, že je žákovi z vážných důvodů znemožněno dokončit některou zkoušku nebo její část, může předseda zkušební maturitní komise povolit žákovi konání zkoušky nebo její části v jiném termínu téhož zkušební období.

13. Zkušební komise rozhoduje o klasifikaci žáka na návrh členů zkušební komise hlasováním. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy zkušební komise.

14. Žák vykoná zkoušku nebo její část úspěšně, pokud je hodnocen stupněm 1 (výborným) až 4 (dostatečným).

Navrhl ředitel školy a schválili členové zkušební maturitní komise.